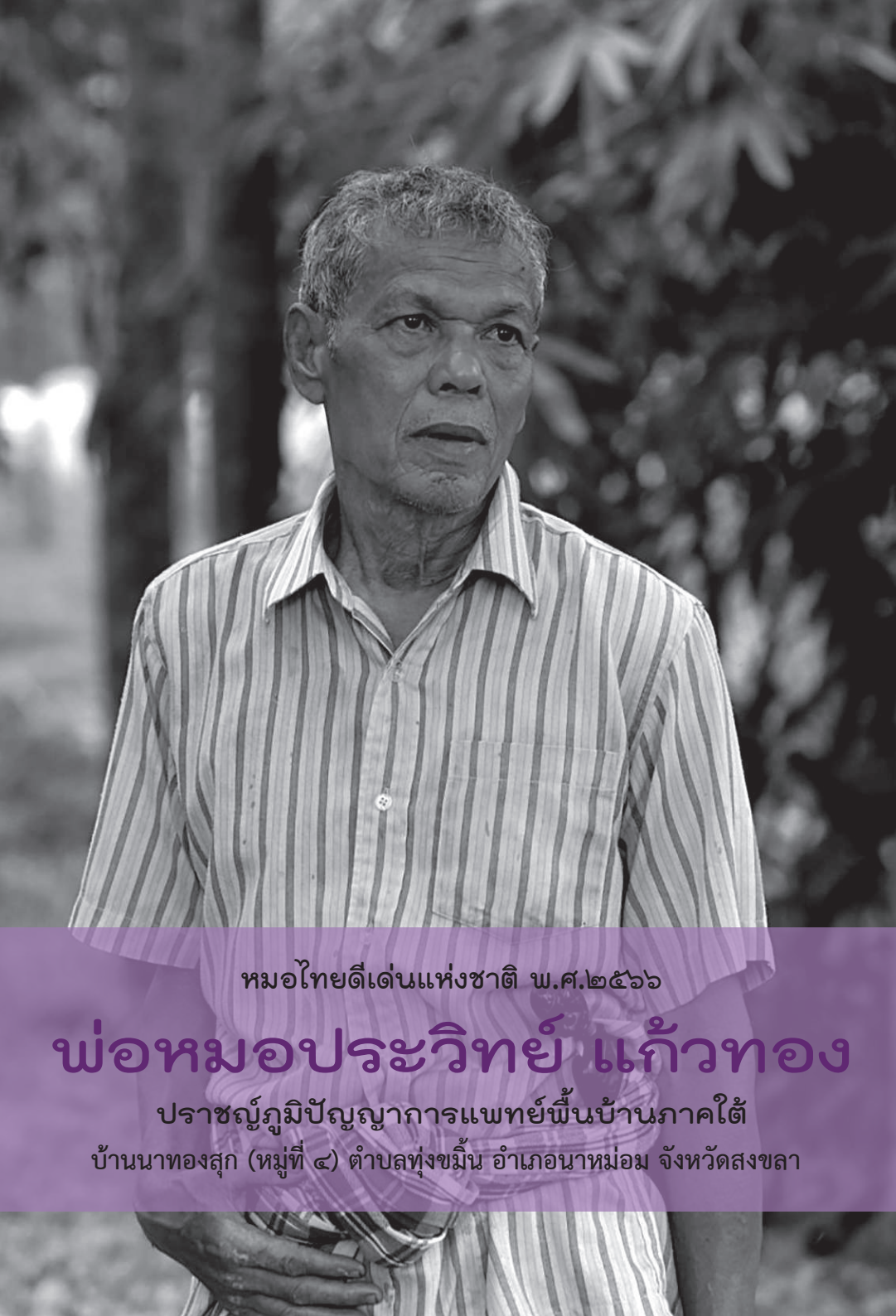

หมอไทยดีเด่นแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๖๖

พ่อหมอประวิทย์ แก้วทอง

ปราชญ์ภูมิปัญญาการแพทย์พื้นบ้านภาคใต้
บ้านนาทองสุข (หมู่ที่ ๔) ตำบลทุ่งขมิ้น อำเภอนาหม่อม จังหวัดสงขลา

หมอไทยดีเด่นแห่งชาติ
พ.ศ.๒๕๖๖

พ่อหมอประวิทย์ แก้วทอง

ปราชญ์ภูมิปัญญาการแพทย์พื้นบ้านภาคใต้

บ้านนาทองสุข (หมู่ที่ ๔) ตำบลทุ่งขมิ้น
อำเภอนาหม่อม จังหวัดสงขลา

ชื่อเรื่อง : หมอไทยดีเด่นแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๖๖ พ่อหมอประวิทย์ แก้วทอง
ผู้เขียน : นายสันติสุข โสภณสิริ
บรรณาธิการ : นายแพทย์วิชัย โชควิวัฒน์
กองบรรณาธิการ : นางสาวปารณัฐ สุขสุทธิ นายวีรพงศ์ เกรียงสินยศ
นางสาวกรรณิการ์ ชมภูศรี นายสมักร สมวาง
นางสาวอังคณา บุญทวี

ที่ปรึกษา :

นายแพทย์เปรม ชินวันทนนานนท์ ประธานคณะกรรมการคัดเลือก
หมอไทยดีเด่นแห่งชาติ
นายแพทย์ธงชัย เลิศวิไลรัตนพงศ์ อธิบดีกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก
นายแพทย์ประทีป ธนกิจเจริญ เลขาธิการคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ
นายันทศักดิ์ โชติชนะเดชาวงศ์ ผู้อำนวยการกองคุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญา
ประธานและดำเนินงาน :

- กองคุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทยและแพทย์พื้นบ้านไทย
- กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก
- สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสงขลา
- มูลนิธิสุขภาพไทย

ภาพและข้อมูล :

- คณะกรรมการแพทย์แผนไทย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
- กลุ่มงานแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสงขลา
- โรงพยาบาลนาหม่อม อำเภอนาหม่อม จังหวัดสงขลา

พิมพ์ : นางสาวสุภาพร บุญปรก
จัดทำโดย : สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ
อำนวยการ : คณะกรรมการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านสุขภาพแห่งชาติ
พิมพ์ที่ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด พี เอ็น เอส ครีเอชั่น
เลขที่ ๖๖ หมู่ที่ ๑ ตำบลศาลากลาง
อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๓๐
โทร ๐-๒๑๑๗-๓๖๑๙ โทรสาร ๐-๒๑๑๗-๓๖๒๐

ISBN: ๙๗๘-๖๑๖-๕๖๙-๐๑๘-๘

สารบัญ

๖

คำประกาศเกียรติคุณ

หมอไทยดีเด่นแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๖๖
พ่อหมอประวิทย์ แก้วทอง

๑๐

ประวัติหมอไทยดีเด่นแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๖๖ พ่อหมอประวิทย์ แก้วทอง

ปราชญ์ภูมิปัญญาการแพทย์พื้นบ้านภาคใต้
บ้านนาทองสุข (หมู่ที่ ๔) ตำบลทุ่งขมิ้น
อำเภอนาหม่อม จังหวัดสงขลา

๓๑

ภูมิปัญญา สมุนไพรพื้นบ้าน

๔๔

หลักเกณฑ์ และแนวทางการคัดเลือก หมอไทยดีเด่นแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๖๖

๕๖

คำสั่งคณะกรรมการพิจารณาคัดเลือก หมอไทยดีเด่นแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๖๒

คำนำ

กิจกรรมสำคัญที่ทำให้องค์การอนามัยโลกมีบทบาทสูงเด่นเป็นที่ยอมรับของประเทศสมาชิกทั่วโลก และสามารถทำให้ประเทศต่างๆ ผลักดันงานที่มีคุณภาพอย่างสูงต่อประชาชนทั่วโลก คือ มติที่จะร่วมกันบรรจุเป้าหมาย “สุขภาพดีถ้วนหน้าเมื่อ ปี ๒๕๔๓” (Health For All By the Year 2000)

ในการดำเนินการเพื่อบรรลุเป้าหมายทางสังคมดังกล่าว คณะกรรมการที่เกี่ยวข้องได้ประชุมพิจารณาวิถีสำคัญที่ต่อมารู้จักกันอย่างกว้างขวาง คือ การสาธารณสุขมูลฐาน และนโยบายสำคัญประการหนึ่ง คือ การกำหนดว่าจะต้องนำการแพทย์ดั้งเดิมของแต่ละประเทศ และท้องถิ่นมาพัฒนาและใช้ประโยชน์ด้วย เพราะลำพังการแพทย์แผนปัจจุบันย่อมไม่เพียงพอที่จะทำให้ประชาชนบรรลุสุขภาพดีถ้วนหน้าได้

จากนโยบายดังกล่าว องค์การอนามัยโลกได้กำหนดยุทธศาสตร์แผนงาน โครงการจำนวนมากเพื่อรองรับ และแม้จะล่วงเลย พ.ศ. ๒๕๔๓ มานานแล้ว องค์การอนามัยโลกก็ยังคงนโยบายดังกล่าวสืบมา ดังปรากฏว่าได้มี “ยุทธศาสตร์การแพทย์ดั้งเดิม พ.ศ. ๒๕๔๕-๒๕๔๘” และในปี ๒๕๕๒ สมัชชาอนามัยโลกได้มีมติ ที่ ๖๒.๑๓ ให้ผู้อำนวยการใหญ่องค์การอนามัยโลก พัฒนายุทธศาสตร์ฉบับนั้น และได้มีการดำเนินการจนได้เป็น “ยุทธศาสตร์การแพทย์ดั้งเดิม พ.ศ. ๒๕๕๗-๒๕๖๖ ขององค์การอนามัยโลก” (WHO Traditional Medicine Strategy 2014-2023) ประกาศใช้เป็นเสมือนเข็มทิศ และอุปกรณ์ในการพัฒนางานการแพทย์ดั้งเดิมของประเทศต่างๆ ทั่วโลก รวมทั้งประเทศไทย

นายินดีที่ประเทศไทยได้เข้าร่วมงานกับองค์การอนามัยโลกอย่างต่อเนื่อง และมีผลงานหลายเรื่องที่เป็นที่ยอมรับและชื่นชมจากนานาประเทศ งานด้านการแพทย์ดั้งเดิมก็เป็นงานหนึ่งที่มีความก้าวหน้าเป็นที่

ประจักษ์ ซึ่งหนึ่งในกิจกรรมที่ส่งเสริมการยอมรับในการแพทย์ดั้งเดิมของไทยคือการยกย่องประกาศเกียรติคุณของหมอไทยดีเด่นแห่งชาติ ซึ่งดำเนินการมาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๕๔ เป็นครั้งแรก จนถึงปัจจุบันเป็นครั้งที่ ๑๓

การคัดเลือกหมอไทยดีเด่นแห่งชาติปี ๒๕๖๖ ดำเนินการคล้ายคลึงกับหลายปีที่ผ่านมา โดยมีคณะทำงานกำหนดหลักเกณฑ์การคัดเลือกอย่างเป็นระบบ นำยินดีกองคุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทยและแพทย์พื้นบ้านไทย กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกได้ดำเนินการคัดเลือกหมอไทยดีเด่นจากระดับจังหวัดและระดับเขต มาคัดเลือกเหลือเป็นระดับภาค ๔ ภาค จนได้หมอไทยดีเด่น ปีนี้มีข้อขัดข้องบางประการ ในขั้นแรกซึ่งมิได้ลงพื้นที่ทั้ง ๔ ภาค เมื่อดำเนินการคัดเลือกเหลือ ๒ ท่าน ตามเกณฑ์แล้วจึงได้ลงพื้นที่ พบว่าทั้งสองท่านมีคุณสมบัติใกล้เคียงกันมาก ประกอบกับปีนี้เป็นวาระครบรอบ ๒ ทศวรรษของการจัดงานมหกรรมสมุนไพรแห่งชาติ คณะกรรมการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านสุขภาพแห่งชาติ จึงเห็นพ้องต้องกันเลือกทั้ง ๒ ท่าน คือ หนึ่ง พ่อหมอบุญมา มุงเพีย สอง พ่อหมอประวิทย์ แก้วทอง

ขอขอบคุณทุกท่าน และทุกหน่วยงานที่มีส่วนร่วมในการดำเนินงานนี้ หวังว่างานนี้จะเป็นส่วนหนึ่ง ในการพัฒนาการแพทย์ดั้งเดิมของไทย ให้เจริญวัฒนาสถาพร ก่อประโยชน์สุขแก่ประชาชนบนผืนแผ่นดินไทย ยิ่งๆ ขึ้นไป

นายแพทย์วิชัย โชควิวัฒน์

ประธานกรรมการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านสุขภาพแห่งชาติ

คำประกาศเกียรติคุณ

หมอไทยดีเด่นแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๖

พ่อหมอประวิทย์ แก้วทอง

ปราชญ์ภูมิปัญญาการแพทย์พื้นบ้านภาคใต้

บ้านนาทองสุข ตำบลทุ่งขมิ้น อำเภอนาหม่อม จังหวัดสงขลา

พ่อหมอประวิทย์ แก้วทอง เกิดเมื่อวันที่ ๒ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๙๒ ที่อำเภอนาหม่อม จังหวัดสงขลา เป็นบุตรนายเซียง นางอ่อน แก้วทอง เรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ที่โรงเรียนวัดแม่เปี้ยะ ตำบลคลองหรีง อำเภอนาหม่อม จังหวัดสงขลา มีลุงและตาเป็นหมอยาพื้นบ้าน มีอาชีพทำสวนยาง สวนมะพร้าว ทำนาและเลี้ยงสัตว์ จนอายุ ๓๑ ปี ล้มป่วยด้วยอาการปวดข้อทุกข้อ เข้าบวมจนเดินไม่ได้ รักษาในโรงพยาบาลนานกว่า ๑ ปี ไม่หาย จึงหันไปพึ่งหมอพื้นบ้านหลายคนก็ไม่ได้ผลดี จนได้ไปรักษากับครูหมอเฟื่อง ศรีแก้วเขียว จึงหาย และเกิดศรัทธาขอฝากตัวเป็นศิษย์ ซึ่งครูเฟื่องได้ทดสอบพื้นฐานความรู้โดยให้ปริศนาไปแก้ เมื่อพ่อหมอประวิทย์แก้ปริศนาได้จึงรับเป็นศิษย์ ถ่ายทอดวิชาความรู้ให้โดยใช้เวลาเรียนรู้หนึ่งปี หลังจากนั้นพ่อหมอประวิทย์ได้ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมจากครูหมอสีนวล จากตำราของหลวงปู่ศุข วัดปากคลองมะขามเฒ่า จังหวัดชัยนาท ตำราพ่อท่านทอง วัดคลองแห จังหวัดสงขลา เป็นต้น นอกเหนือจากความรู้ที่ได้จากลุงตา พระครูเล่นโอภาโส และตำรา “ไม้เทศ เมืองไทย” ของหมอเสงี่ยม พงษ์บุญรอด

หลังจากศึกษาหาความรู้จนมั่นใจพอสมควรแล้ว พ่อหมอประวิทย์ได้เริ่มทำการรักษาคนไข้ โดยเริ่มจากคนในครอบครัว ญาติพี่น้อง จนกระทั่งอายุได้ ๓๕ ปี จึงได้รับรักษาบุคคลภายนอก โรคที่รักษาส่วนมากได้แก่ โรคหมอนรองกระดูกทับเส้นประสาท อัมพฤกษ์ อัมพาต เส้นเอ็นพลิก เส้นเอ็นฉีก สะบ้าจม ไหล่ติด ปวดเข่า ต่อมาก็รักษาโรคกระดูกสันหลัง โดยคิดค่าบูชาครูเป็นเงิน ๑๑๒ บาท พร้อมดอกไม้ ธูป เทียน ครั้งเดียวจนกว่าจะหาย

ด้วยความรู้ความชำนาญที่เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ประกอบกับความตั้งใจรักษาอย่างเอาใจใส่ คนไข้จำนวนมากหายจากโรคที่ทุกข์ทรมาน ทำให้มีคนไข้นิยมมารับการรักษาจากวันละคนสองคน เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ จนเฉลี่ยราวเดือนละ ๑,๕๐๐ คน และได้รับการยอมรับนอกจากคนไข้แล้วหน่วยราชการและสถาบันการศึกษา ก็ให้การยอมรับ จึงได้รับเชิญไปเป็นวิทยากรแม่ตำราในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ทำให้ได้รับรางวัล และการยกย่องมากมาย เช่น

ปี พ.ศ.๒๕๔๗ ได้รับการยกย่องเป็นผู้ดำรงตนอยู่ในคุณธรรม จริยธรรมและบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม

กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม

ปี พ.ศ.๒๕๕๐ ได้รับใบประกาศเกียรติคุณ หมอดีมีคุณธรรม จาก สำนักศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

ปี พ.ศ.๒๕๕๐ รางวัลบุคคลต้นแบบการจัดการสุขภาพชุมชนดีเด่น อำเภอนาหม่อม

ปี พ.ศ.๒๕๕๔ รางวัลหมอไทยดีเด่น เขตสุขภาพที่ ๑๒

ปี พ.ศ.๒๕๖๐ รับพระราชทานปริญญาดการแพทย์แผนไทยมหาบัณฑิตกิตติมศักดิ์ จากมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ปี พ.ศ.๒๕๖๑ หมอไทยดีเด่นจังหวัดสงขลา

ปี พ.ศ.๒๕๖๑ หมอไทยดีเด่น เขตสุขภาพที่ ๑๒

นอกจากนี้ พ่อหมอประวิทย์ แก้วทอง ยังมีชื่อเป็นผู้ร่วมงานวิจัย อีกถึง ๑๖ รายการ

คณะกรรมการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านสุขภาพแห่งชาติได้ พิจารณาแล้วมีมติเอกฉันท์คัดเลือกและประกาศเกียรติคุณพ่อหมอ ประวิทย์ แก้วทอง เป็นหมอไทยดีเด่นแห่งชาติประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๖

ประวัติชีวิต พ่อหมอประวิทย์ แก้วทอง หมอไทยดีเด่นแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๖๖

- เกิด : วันที่ ๒ มิถุนายน พ.ศ.๒๔๙๒ ปัจจุบันอายุ ๗๓ ปี
- ภูมิลำเนา : อำเภอนาหม่อม จังหวัดสงขลา
- บิดามารดา : นายเซียง และ นางอ่อน แก้วทอง เป็นบุตรชายคนโตในจำนวนพี่น้องทั้งหมด ๗ คน
- การศึกษา :
  - ประถมศึกษาปีที่ ๔ โรงเรียนวัดแม่เปียะ บ้านแม่เปียะ ตำบลคลองหรีง อำเภอนาหม่อม จังหวัดสงขลา
  - บวชเรียนที่วัดแม่เปียะ อำเภอนาหม่อม จังหวัดสงขลา เป็นเวลา ๑ พรรษา
  - แต่งงานเมื่ออายุ ๒๒ ปี และได้ศึกษาสมุนไพรและการรักษาจากครูหมอได้จริงจังกมากขึ้น
  - การแพทย์แผนไทยมหาบัณฑิตกิตติมศักดิ์ ปีการศึกษา ๒๕๕๙ คณะการแพทย์แผนไทย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
- ครอบครัว : สมรสกับนางหนูชิน บุตรมณี มีบุตรสาว ๒ คน คนโตเสียชีวิตแล้ว คนที่สองชื่อนางสมฤดี พิณทะมะโน
- การเลี้ยงชีพ : ครอบครัวทำสวนยาง สวนมะพร้าว ทำนา เลี้ยงสัตว์ ตั้งเดิมจนถึงปัจจุบัน ต่อเมื่อบุตรสาวเติบโตจึงทำงานดูแลพ่อหมอประวิทย์ในวัยสูงอายุจึงไม่ต้องทำสวนเลี้ยงชีพ
- ที่อยู่ปัจจุบัน : บ้านเลขที่ ๘/๑ บ้านนาทองสุข(หมู่ที่ ๔) ตำบลทุ่งขมิ้น อำเภอนาหม่อม จังหวัดสงขลา

เป็นผู้ได้รับใบประกอบวิชาชีพการแพทย์แผนไทย ประเภทเวชกรรมไทย ใบอนุญาตเลขที่ พท.ว.๑๙๖๔๓

ประวัติ
หมอไทยดีเด่นแห่งชาติ
พ.ศ. ๒๕๖๖

เกียรติภูมิ ผลงานและรางวัลที่ได้รับ

- ปี ๒๕๖๓ ได้รับการแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการการแพทย์พื้นบ้านของสภาการแพทย์แผนไทย
- ปี ๒๕๖๓ ได้รับเกียรติบัตรคนสงขลาคนต้นแบบ
- ปี ๒๕๖๑ หมอไทยดีเด่นระดับเขตสุขภาพ เขตสุขภาพที่ ๑๒ ประจำปี พ.ศ.๒๕๖๑
- ปี ๒๕๖๑ หมอไทยดีเด่นระดับจังหวัด สงขลา ประจำปี พ.ศ.๒๕๖๑
- ปี ๒๕๖๐ รับพระราชทานปริญญาดการแพทย์แผนไทยมหาบัณฑิต-กิตติมศักดิ์ จากมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
- ปี ๒๕๕๘ หมอไทยดีเด่นระดับเขตสุขภาพ เขตสุขภาพที่ ๑๒ ประจำปี ๒๕๕๘
- ปี ๒๕๕๗ โล่เกียรติคุณ ผู้สนับสนุนงานสาธารณสุขและหลักประกันสุขภาพ ปี พ.ศ.๒๕๕๗
- ปี ๒๕๕๗ ได้รับรางวัลหมอไทยดีเด่นระดับภาคใต้
- ปี ๒๕๕๖ ได้รับการคัดเลือกให้รับใบประกอบโรคศิลปะ สาขาการแพทย์แผนไทย ประเภทเวชกรรมไทย (ค.)
- ปี ๒๕๕๖ หมอพื้นบ้านดีเด่นจังหวัดสงขลา
- ปี ๒๕๕๐ บุคคลต้นแบบการจัดการสุขภาพชุมชนดีเด่น อำเภอ นาม่อม จังหวัดสงขลา
- ปี ๒๕๕๐ ได้รับใบประกาศเกียรติคุณ หมอดีมีคุณธรรม จากสำนักศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
- ปี ๒๕๔๗ ได้รับการยกย่องเป็นผู้ดำรงตนอยู่ในคุณธรรมจริยธรรมและบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม

หมอไทยดีเด่นแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๖๖

พ่อหมอ ประวิทย์ แก้วทอง

ปราชญ์ภูมิปัญญาการแพทย์พื้นบ้านภาคใต้
บ้านนาทองสุข (หมู่ที่ ๔) ตำบลทุ่งขมิ้น อำเภอนาหม่อมจังหวัดสงขลา

พ่อหมอประวิทย์ แก้วทอง เป็นปราชญ์ชาวบ้านผู้สืบสานภูมิปัญญาการแพทย์พื้นบ้านภาคใต้ ช่วยเยียวยารักษาผู้ป่วยเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะผู้ป่วยที่ได้รับความทุกข์ทรมานจากอาการเจ็บป่วยจากโรคหมอนรองกระดูกสันหลังทับเส้นประสาท รวมทั้งอาการเจ็บป่วยหรือโรคเกี่ยวกับกล้ามเนื้อ กระดูก เอ็น และระบบประสาท นับจากการรักษาผู้ป่วยรายแรกในปีพ.ศ.๒๕๒๗ เป็นผลสำเร็จ กิตติศัพท์ของหมอพื้นบ้านใจบุญแห่งอำเภอนาหม่อมก็ได้รับการบอกเล่าปากต่อปาก มีสถิติผู้มาการรักษา ๓ ปีแรก (พ.ศ.๒๕๒๗-๒๕๓๐) เฉลี่ย ๑-๕ คนต่อวัน และเพิ่มขึ้นเป็น ๑๐-๒๐ คนต่อวัน ในช่วง ๑๐ ปีต่อมา (พ.ศ.๒๕๓๑-๒๕๔๐) กระทั่งปี พ.ศ.๒๕๔๓ เป็นต้นมาจำนวนผู้ป่วยมารับรักษามากขึ้นเรื่อยๆ จากหลายพื้นที่ หลายจังหวัด

จนถึงปัจจุบันยังมีจำนวนผู้ป่วยโดยเฉลี่ยในแต่ละวันมากถึง ๕๐-๘๐ คน หรือประมาณเดือนละ ๑,๕๐๐ คน โดยส่วนใหญ่แบ่งเป็นผู้ป่วยด้วยโรคหอนรองกระดูกสันหลังทับเส้นประสาท ประมาณวันละ ๒๐-๓๐ คน และโรคอัมพฤกษ์-อัมพาต ประมาณวันละ ๑๕-๒๐ คน ทั้งสองโรคดังกล่าวเป็นโรคที่พ่อหมอประวิทย์มีความชำนาญในการรักษา ซึ่งคิดเป็นจำนวนราวร้อยละ ๘๕-๙๐ ของจำนวนผู้ป่วยทั้งหมด นอกนั้นเป็นผู้ป่วยด้วยโรคเกี่ยวกับเส้นพิกการ โรคโลหิตระดูสตรีวัยทอง และโรคไข้ต่างๆ เนื่องจากมีผู้ป่วยมารับการรักษาเป็นจำนวนมาก พ่อหมอประวิทย์ต้องตรากตรำทำหัตถการรักษาด้วยตัวท่านเอง ตั้งแต่ ๗ โมงเช้าถึง ๖ โมงเย็น หรือจนกว่าจะเสร็จการรักษาผู้ป่วยคนสุดท้ายในวันนั้น ท่านมีวันพักสัปดาห์ละ ๒ วัน (หยุดทุกวันอาทิตย์และวันจันทร์)

แม้จะมีภาระด้านการรักษาผู้ป่วยเต็มมืออยู่แล้ว แต่ด้วยความเป็นครูและปราชญ์ภูมิปัญญา ท่านจึงยินดีรับเชิญเป็นวิทยากรให้ความรู้ด้านการแพทย์พื้นบ้านและการดูแลสุขภาพด้วยภูมิปัญญาหมอพื้นบ้านให้กับหน่วยงานต่างๆ ที่สำคัญคือท่านเป็นแพทย์พื้นบ้านที่เข้าไปมีบทบาทในระบบการเรียนการสอนและการวิจัยให้กับคณะกรรมการแพทย์แผนไทย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เป็นเวลาหลายปี ทั้งยังเปิดบ้านท่านให้เป็นแหล่งฝึกประสบการณ์วิชาชีพด้านการแพทย์แผนไทยแก่นักศึกษาและยินดีถ่ายทอดองค์ความรู้ทั้งหมดของท่านแก่ชนรุ่นลูกหลานเป็นวิทยาทานแบบให้เปล่า

ด้วยคุณูปการด้านความรู้และจรรยาบรรณอันสูงส่งสมกับเป็นปราชญ์ผู้ทรงภูมิปัญญา จึงเป็นปัจจัยเกื้อหนุนให้ชาวบ้านคนหนึ่งซึ่งจบเพียงชั้นประถม ๔ ได้รับพระราชทานปริญญาดการแพทย์แผนไทยมหาบัณฑิต จากมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ พ่อหมอประวิทย์เป็นแบบอย่างของคนรุ่นเก่าที่เท่าทันการเปลี่ยนแปลงและทันสมัยอยู่เสมอ นอกจากไม่หวงวิชาเพื่อให้ “เด็กได้สานต่อช่วยเหลือคนอื่นอีกเป็นหมื่นเป็นแสน” แล้ว ท่านยังมีวิสัยทัศน์อันก้าวหน้า “ถ้าการแพทย์แผนไทยกับการแพทย์แผนปัจจุบันรวมกันได้ ก็จะส่งผลดีให้กับประเทศไทยใน

ระยะยาวได้ ไม่ต้องเสียเงินให้กับต่างประเทศมากเกินไปอย่างทุกวันนี้”

ความตั้งใจของหมอประวิทย์สอดคล้องกับ “ยุทธศาสตร์การแพทย์ดั้งเดิมขององค์การอนามัยโลก” และของประเทศไทย ที่สนับสนุนให้มีการนำศักยภาพของการแพทย์ดั้งเดิมบูรณาการกับการแพทย์กระแสหลักในการให้บริการสุขภาพที่มุ่งเน้น “คน” เป็นศูนย์กลาง เพื่อการปลอดจากโรคและความอยู่ดีมีสุขของประชาชนเป็นสำคัญ ด้วยวิสัยทัศน์และบทบาทในการประสานประโยชน์ด้านพหุลักษณะทางสุขภาพดังกล่าว พ่อหมอประวิทย์ แก้วทอง จึงได้รับโล่เกียรตินาคิณเป็นผู้สนับสนุนงานสาธารณสุขและหลักประกันสุขภาพ

“ต่อไปคนจะเรียกมึงเป็นหมอ” เส้นทางชีวิตหมอพื้นบ้านภาคใต้คนหนึ่ง

พ่อหมอประวิทย์ แก้วทอง เกิดในครอบครัวที่มีลุงและตา เป็นหมอยาพื้นบ้าน ชีวิตวัยเด็กจึงอยู่ในบรรยากาศที่ได้ซึมซับภูมิปัญญาการใช้สมุนไพรมาบ้าง จนเมื่ออายุ ๑๒ ปี หลังเรียนจบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ แล้วจึงเริ่มทำงานเลี้ยงสัตว์เช่น วัว ควาย และทำสวนยางสวนมะพร้าว ทำนา เป็นอาชีพหลัก นอกจากนี้เมื่ออายุ ๑๕ ปี ท่านเริ่มสนใจเรื่องการประกอบพิธีกรรมตามความเชื่อโบราณ จึงได้เรียนรู้และสืบทอดการประกอบพิธีกรรมต่างๆ จากนายจ้าย นวลนิล (น้องของย่า) ได้แก่ การลงรากบ้าน การลงเสาเอก การตูกษัยยาม การตั้งเจ้าที่ การตั้งศาลพระภูมิ การทำขวัญข้าว เป็นต้น

ปัจจุบันยังมีชาวบ้านที่เชื่อถือให้พ่อหมอประวิทย์ประกอบพิธีกรรมเพื่อความเป็นสิริมงคล ครั้นอายุ ๒๑ ปี พ่อหมอประวิทย์ได้บวชเรียนที่วัดแม่เปียะ อำเภอนาหม่อม มีพระครูวิจารณ์ ธรรมโฆสิต (พระครูแฉ่ม) เป็นอุปัชฌาย์และมีพระครูแล่น โอภาโส เป็นพระกรรมวาจาจารย์ พระครูแล่นมีความสามารถด้านสมุนไพรและให้การรักษาผู้ป่วยภายในวัด เมื่อครบกำหนด ๑ พรรษา พ่อหมอประวิทย์ได้ลาสิกขา ท่านพระครูได้มอบยาขนานหนึ่ง เป็นตำรับยาบำรุงร่างกายให้แก่ลูกศิษย์ แต่เป็นคำปริศนา

คือ “หมู เห็ด เป็ด ไก่ ปลาไหลคั่ว” พ่อหมอประวิทย์ได้กลับมาคิดทบทวนอยู่หลายวันด้วยความใฝ่รู้ จนสามารถแก้ปริศนาคำทายได้ จึงได้กลับไปตอบคำปริศนานั้นแก่ท่านพระครูว่า

“หมู คือ แห้วหมู, เห็ด คือ ชุมเห็ดใหญ่, เป็ด คือ ตาเปิดตาไก่, ปลาไหล คือ รากปลาไหลเผือก”

เมื่อท่านพระครูได้ยินคำตอบ ดังนั้น จึงได้นำวันเดือนปีเกิดของลูกศิษย์มาคำนวณ และได้กล่าวว่า “ต่อไปคนจะเรียกมึงเป็นหมอตอนอายุ ๔๐ ปี และมึงจะเป็นที่รู้จักไปทั่วตอมึงอายุ ๕๐ ปี” ตอนนั้นพ่อหมอประวิทย์ได้แต่คิดในใจว่าจะเป็นไปได้อย่างไรที่คนบ้านนอกจบ ป.๔ จะเป็นหมอผู้มีชื่อเสียงได้

พบครูหมอกคนแรก

จุดเปลี่ยนจากคนไข้กลายเป็นหมอ

เหตุการณ์นี้ถือเป็นจุดเปลี่ยนสำคัญที่ทำให้หมอประวิทย์มีโอกาสกลายมาเป็นหมอพื้นบ้าน คือ เมื่ออายุ ๓๑ ปี ได้ล้มป่วยลง โดยมีอาการปวดข้อทุกข้อ เข้าบวมจนไม่สามารถเดินได้ แพทย์แผนปัจจุบันวินิจฉัยว่าเป็นไวรัสลงข้อ ทำการรักษาที่โรงพยาบาลมานานกว่า ๑ ปี แต่ไม่มีทีท่าว่าจะหายจากโรคนี้ พ่อหมอประวิทย์จึงตัดสินใจไปรักษากับหมอพื้นบ้านหลายคน ทั้งนวด กินยาสมุนไพร ใช้เวทมนต์คาถา และไสยศาสตร์ แต่ก็ไม่หาย จนเมื่อมาพบกับครูหมอเพื่อง ศรีแก้วเขียว หมอพื้นบ้าน ต.ท่าข้าม อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา (ปัจจุบันเสียชีวิตแล้ว) ได้ทำการรักษาพ่อหมอประวิทย์โดยการนวดจำนวน ๑๒ ครั้ง กินยาสมุนไพรต้มจำนวน ๕ หม้อ จนหายเป็นปกติดี พ่อหมอประวิทย์เกิดความเลื่อมใส ศรัทธาที่ครูหมอได้ช่วยชีวิตของตนเอาไว้ให้พ้นความทุกข์ทรมานจากการเจ็บป่วยของโรค จึงขอฝากตัวเป็นศิษย์เรียนวิชาแพทย์พื้นบ้าน ซึ่งหมอเพื่อง ศรีแก้วเขียว ได้ทดสอบก่อนรับตัวเป็นศิษย์ โดยให้คำปริศนาแก่พ่อหมอประวิทย์ว่า

“ไฟใต้ดิน คนกินแล้วบ้า ใครฆ่าไม่ตาย เทือนทั้งบ้าน สะท้านทั้งป่า
ไปแล้วไม่มา ปี่ละหน”

ด้วยความคุ้นเคยกับชนิดพืชสมุนไพรที่เคยเรียนรู้จากลุง ตา พระครู
เล่น โอภาโส และจากการอ่านหนังสือ “ไม้เทศเมืองไทย” ของหมอเส็งยม
พงษ์บุญรอด มาก่อน พ่อหมอประวิทย์จึงใช้เวลาไม่นานนัก ก็สามารถแก้
คำทายชื่อสมุนไพรปริศนา ตำรายาต้องเหล้า สำหรับบำรุงกำลัง ของครู
หมอเฟื่อง ศรีแก้วเขียว ได้

“ไฟใต้ดิน คือ เจตมูลเพลิงแดง, คนกินแล้วบ้า คือ สุรา, ใครฆ่า
ไม่ตาย คือ หัวหมู, เทือนทั้งบ้าน คือ ลมพัด, สะท้านทั้งป่า คือ ดอก
บานเย็น,ไปแล้วไม่มา คือ ผักลิ้นผี, ปี่ละหน คือ สะตอเบา (กระถิน)”

การแก้ปริศนาคำทายได้สำเร็จในครั้งนี้ทำให้ครูหมอเฟื่องรับพ่อหมอ
ประวิทย์เป็นลูกศิษย์และถ่ายทอดวิชาการแพทย์พื้นบ้านให้ ได้แก่ การ
จับชีพจร การตรวจวินิจฉัยโรค การใช้ยาสมุนไพร วิธีการนวดเส้นต่างๆ
นอกจากนี้ยังได้ถ่ายทอดการใช้เวทมนต์คาถาตามความเชื่อของหมอ
พื้นบ้านสมัยโบราณ หมอประวิทย์ศึกษาเรียนรู้ผ่านการสังเกต จดจำและ
จดบันทึกวิธีการรักษาผู้ป่วยของหมอเฟื่อง ซึ่งใช้เวลาศึกษาเป็นเวลา ๑ ปี
จึงนับได้ว่า หมอเฟื่อง ศรีแก้วเขียว เปรียบเสมือนครูคนแรกผู้สอนวิชาการ
แพทย์พื้นบ้าน โดยเฉพาะวิชานวดเส้นให้กับพ่อหมอประวิทย์ แก้วทอง
อย่างเป็นทางการ

การเรียนวิชาการโรคโลหิตสตรี้

หลังจากนั้น หมอประวิทย์ได้ศึกษาเพิ่มเติมจากครูหมอสีนวล

(ไม่ทราบนามสกุล) หมอพื้นบ้าน ชาวทุ่งค้อ อำเภอนาหม่อม ผู้ชำนาญ
การรักษาโรคโลหิตสตรี้ และการใช้เวทมนต์คาถาต่างๆ นอกจากนี้
ได้ศึกษาเพิ่มเติมจากตำราหลวงปู่ศุข วัดปากคลองมะขามเฒ่า จังหวัด
ชัยนาท ตำราพ่อท่านทอง วัดคลองแห จังหวัดสงขลา เป็นต้น

ประสบการณ์การรักษาผู้ป่วยรายแรกและรายต่อมา

หลังจากเรียนจบวิชาการแพทย์พื้นบ้านจากครูหมอเฟื่อง ศรีแก้วเขียว
ภายในเวลา ๑ ปีแล้ว พ่อหมอประวิทย์ได้ศึกษาหาประสบการณ์ต่อ
ด้วยตนเองโดยมีผู้ป่วยเป็นครูสอน ช่วยให้พ่อหมอได้สั่งสมความชำนาญ
มากขึ้นเรื่อยๆ ซึ่งในช่วงแรกจะรักษาเฉพาะคนในครอบครัว ญาติ
พี่น้องโดยมีหมอเฟื่องเป็นที่ปรึกษาในรักษาคนไข้ จนกระทั่งอายุ ๓๕ ปี
พ่อหมอประวิทย์ ได้เปิดรับรักษาผู้ป่วยที่เป็นบุคคลภายนอก

ผู้ป่วยคนแรกที่หมอประวิทย์ทำการรักษา คือ ผู้ป่วยชายสูงอายุ
มาด้วยอาการเส้นเลือดในสมองตีบ ทำให้เคลื่อนไหวขยับร่างกายไม่ได้
พ่อหมอรักษาด้วยการให้ผู้ป่วยรับประทานยาต้มควบคู่กับการประคบยา
เป็นเวลาประมาณ ๓ เดือน อาการจึงเริ่มดีขึ้นและใช้ชีวิตได้ตามปกติ

ผู้ป่วยรายต่อมาเป็นผู้หญิงที่มาด้วยอาการมีก้อนบริเวณเต้านม
พ่อหมอประวิทย์ได้ทำการนวดรักษาจำนวน ๑๒ ครั้ง จนก้อนหาย
เป็นปกติ ต่อมาได้ทำการรักษาผู้ป่วยอีกเป็นจำนวนมาก อาทิเช่น ผู้ป่วย
นอนติดเตียงเนื่องจากอุบัติเหตุ ผู้ป่วยที่ไม่สามารถเดินได้เนื่องจาก
หมอนรองกระดูกสันหลังทับเส้นประสาท ผู้ป่วยอัมพาต ผู้ป่วยแขนขาหัก
เป็นต้น จนผู้ป่วยเหล่านี้มีอาการดีขึ้นสามารถกลับไปใช้ชีวิตได้ตามปกติ
ชื่อเสียงของพ่อหมอประวิทย์ได้รับการกล่าวขานปากต่อปาก จนมีผู้ป่วย
เดินทางมารับการรักษาจำนวนมากขึ้นเรื่อยๆ อย่างต่อเนื่อง ปัจจุบัน
มีจำนวนผู้ป่วยเฉลี่ยประมาณวันละ ๕๐-๘๐ คน

การรักษาอาการเจ็บป่วยหรือโรคที่มีความชำนาญ

มีผู้ป่วยมารับการรักษากับพ่อหมอประวิทย์จำนวนมาก โดยเฉพาะความเจ็บป่วย/โรคดังต่อไปนี้

- (๑) หมอนรองกระดูกสันหลังส่วนเอวทับเส้นประสาท
- (๒) หมอนรองกระดูกส่วนคอทับเส้นประสาท
- (๓) อัมพฤกษ์-อัมพาต
- (๔) เกี่ยวกับเส้น เช่น เอ็นพลิก เอ็นฉีก ปวดเข่า ไหล่ติด สะบ้าจม เป็นต้น
- (๕) โลหิตระดูสตรี วัยทอง

รูปแบบการรักษาและค่ารักษาพยาบาล

ผู้ป่วยที่มารับการรักษาครั้งแรกจะต้องทำพิธีกรรมตั้งครู คือ การเชิญครูบาอาจารย์มารักษา เพื่อแสดงความเคารพต่อครู ประกอบด้วยหมากพลู ๕ คำ เทียน ๑ เล่ม ดอกไม้ และเงินจำนวน ๑๑๒ บาท นำมาจัดใส่ขันครูด้วยตัวเอง โดยให้ใบพลูหงาย เป็นความเชื่อว่า หงาย หมายถึง หาย หลังจากนั้นจะไม่เรียกเก็บค่ารักษาใดๆ จากผู้ป่วย ไม่ว่าจะมารักษา ก็ครั้งก็ไม่เก็บเงินอีกเลย โดยส่วนใหญ่ผู้ป่วยที่เคยรับการรักษาจนหาย ก็จะนำเงินและข้าวของมามอบให้ในพิธีวันไหว้ครูประจำปีในทุกๆ ปี ณ บ้านหมอประวิทย์ แก้วทอง ซึ่งจัดขึ้นในวันพฤหัสบดีที่ ๑ ของเดือน ๖ (ตามปฏิทินจันทรคติไทย) พิธีไหว้ครูนี้เป็นพิธีที่ได้รับการสืบทอดมาจากครูหมอเพื่องม ศรีแก้วเขียว เพื่อแสดงความเคารพต่อครูบาอาจารย์ และตัดโรคร้ายไม่ให้กลับมาเป็นซ้ำ

นอกจากมีการใช้กรรมวิธีการนวดบำบัดแล้ว พ่อหมอประวิทย์ยังใช้รูปแบบการรักษาด้วยยาสมุนไพร ๔ ตำรับ ได้แก่ ตำรับยาที่ช่วยในการขับถ่าย ช่วยบำรุงและแต่งเส้นหรือกล้ามเนื้อ ช่วยบำรุงสมอง และช่วยปรับธาตุให้สมดุล โดยจะรับประทานก่อนอาหาร กลุ่มโรคที่มีผู้ป่วยรองลงมา คือ โรคเรื้อรัง เช่น โรคเบาหวาน โรคความดันโลหิตสูง เป็นต้น ส่วนรูปแบบยาที่ใช้มี ๔ แบบคือ ยาต้มกิน ยาประคบ ยาพอก และยาต้มอาบ

หากเป็นยาต้มกิน ซึ่งเป็นรูปแบบยาที่ใช้มากที่สุด พ่อหมอประวิทย์จะจดตำรับยาให้กับผู้ป่วยไปจัดทำจัดซื้อเองภายนอก แล้วนำกลับมาให้พ่อหมอตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนของตำรับยาและทำพิธีปลุกเสกยา ก่อนให้ผู้ป่วยนำไปต้มกินต่อไป แต่ถ้าเป็นยารูปแบบอื่นได้แก่ ยาประคบ ยาพอกและยาต้มอาบ พ่อหมอประวิทย์จะใช้สมุนไพรสดเป็นส่วนประกอบหลัก โดยท่านจะอนุเคราะห์จัดหาให้จากป่าใกล้บ้านท่านเอง แต่หากสมุนไพรบางตัวหาไม่ได้ ท่านจะบอกให้ญาติผู้ป่วยช่วยหาเพิ่มเติมให้

การถ่ายทอดองค์ความรู้

พ่อหมอประวิทย์ แก้วทอง ยินดีและเต็มใจถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับผู้ที่มีความสนใจและตั้งใจจริง โดยจะต้องผ่านการยกครูมอบตัวเป็นศิษย์ก่อน เพื่อเป็นการแสดงความเคารพและบูชาครูผู้ให้ความรู้ และเป็นการให้ครูมาคุ้มครองตัวศิษย์ที่ได้รับการถ่ายทอดวิชา โดยผู้ที่ต้องการเรียนจะต้องนำหมากพลู ๙ คำ เทียน ๑ เล่ม ธูป ๙ ดอก และเงินจำนวน ๑๑๒ บาท มามอบให้พ่อหมอประวิทย์ จากนั้นพ่อหมอจะประกอบพิธีกรรมที่เรียกว่า ยกครู เพื่อขอและบอกกล่าวต่อครูในการรับมอบตัวศิษย์ จึงสามารถถ่ายทอดวิชาให้ศิษย์ได้

หลังจากพิธีกรรมยกครู พ่อหมอประวิทย์จะสอนวิชาการแพทย์พื้นบ้านให้กับลูกศิษย์ ตามขั้นตอนดังนี้

๑) การสังเกต พ่อหมอประวิทย์จะให้ลูกศิษย์สังเกต จดจำ จดบันทึกขณะที่กำลังทำการรักษา ใช้เวลา ๑ สัปดาห์

๒) สอนความรู้เชิงทฤษฎี พ่อหมอประวิทย์จะให้เรียนกับผู้ป่วยจริง โดยการหาสาเหตุ จับชีพจร ตรวจโรค วิธีการนวดจับเส้น หัดเขียนใบสั่งยา โดยทดลองผ่านคำชี้แนะของพ่อหมอประวิทย์ เพื่อให้ผู้เรียนลองผิดลองถูก เกิดความชำนาญและสามารถรักษาผู้ป่วยได้

๓) ลงมือปฏิบัติ พ่อหมอประวิทย์จะให้ลูกศิษย์เริ่มลงมือรักษาจริงกับผู้ป่วยรายเก่าที่ผ่านการรักษาจากพ่อหมอจนอาการดีขึ้นแล้ว โดย

ให้นั่งสังเกตการรักษาอย่างใกล้ชิดและฝึกปฏิบัติร่วมด้วย เน้นย้ำให้สอบถามผู้ป่วยว่าจะให้นวดตรงจุดหรือไม่

๔) การผูกผ้าขาวม้า : สัญลักษณ์ศิษย์มีครูผู้สำเร็จวิชา

ศิษย์ที่ได้รับการผูกผ้าขาวม้า ต้องเป็นผู้ที่ครูหมอประวิทย์สังเกตแล้วว่ามีความสามารถ ๓ ประการ ได้แก่ ตรวจโรคได้ นวดรักษาเรียกเส้นเรียกเอ็นได้ และจ่ายยาได้ โดยครูหมอประวิทย์จะเป็นผู้ผูกให้ลูกศิษย์ เพื่อเป็นสัญลักษณ์บ่งบอกว่าได้รับการถ่ายทอดความรู้จากครูหมอประวิทย์มาแล้วระดับหนึ่ง

ข้อปฏิบัติของลูกศิษย์เมื่อได้รับการผูกผ้าขาวม้า ได้แก่

๑) รักษาศีล ๕ เสมอ

๒) ไม่แบ่งชนชั้นผู้ป่วย ไม่เห็นแก่เงินทอง

๓) วางตัวเหมาะสม ไม่ผิดลูกผิดเมียผู้อื่น

๔) นั่งรับประทานอาหารให้นั่งเรียบร้อย

๕) สวดมนต์ก่อนเริ่มรักษาผู้ป่วย กรวดน้ำแบบยาว

๖) ก่อนรักษาผู้ป่วยตอนเช้า ให้จุดธูป ๕ ดอก หมายถึง การบูชาคุณ ๕ ประการคือ พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ พ่อแม่และครูอาจารย์

บทบาทครูหมอผู้ให้ความรู้

พ่อหมอประวิทย์แก้ว แก้วทอง ได้รับเชิญไปเป็นวิทยากรให้ความรู้ด้านการแพทย์แผนไทยและการดูแลสุขภาพให้กับหน่วยงานต่างๆ เช่น สาธารณสุขอำเภอนาหม่อม องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งขมิ้น กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก กระทรวงสาธารณสุข เป็นต้น อีกทั้งยังเข้ามามีบทบาทในระบบการเรียนการสอนและการวิจัยให้กับคณะกรรมการแพทย์แผนไทย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เป็นเวลาหลายปี ดังนี้

- เป็นอาจารย์พิเศษสอนในรายวิชาการนวดไทย ๒(๑๙๐-๒๑๐) และการนวดไทย ๓(๑๙๐-๓๐๔) ประจำคณะกรรมการแพทย์แผนไทย

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ซึ่งเป็นวิชาสอนเกี่ยวกับการตรวจวินิจฉัย การนวดรักษา การใช้ยาสมุนไพรในการรักษาโรคอัมพฤกษ์ อัมพาต

- เปิดบ้านให้เป็นแหล่งฝึกงานของนักศึกษา คณะการแพทย์แผนไทย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ในการฝึกงานทางเวชกรรมไทย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของรายวิชา ๑๙๐-๔๙๑ (การฝึกปฏิบัติงานเชิงวิชาชีพเวชกรรมไทย ๒)

- เป็นกรรมการในการจัดทำแนวทางเวชปฏิบัติ (CPG) โรคที่เกี่ยวข้องกับกระดูกและกล้ามเนื้อ ของคณะกรรมการแพทย์แผนไทย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

นอกจากนี้พ่อหมอประวิทย์ แก้วทอง ยังยินดีถ่ายทอดและมอบองค์ความรู้ไม่ว่าจะเป็นด้านการนวดรักษา ยาสมุนไพร เพื่อนำข้อมูลไปศึกษาวิจัยอย่างเป็นระบบ และเผยแพร่องค์ความรู้เป็นวิทยาทานในแง่ของภูมิปัญญาและการรักษาผู้ป่วยโรคต่างๆ ให้แก่คนรุ่นหลังโดยไม่หวังวิชาและไม่เรียกร้องผลตอบแทนใดๆ

ผลงานศึกษาวิจัย

ที่พ่อหมอประวิทย์ แก้วทอง มีส่วนร่วมกับ
คณะกรรมการแพทย์แผนไทย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
อ้างอิง

๑. สุพรรณิกา ใจสมัน และสนั่น ศุภธีรสกุล. การศึกษาภูมิปัญญา
หมอพื้นบ้านไทย: กรณีศึกษาหมอประวิทย์ แก้วทอง. วารสาร
สงขลานครินทร์ ฉบับสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ ๒๕๕๗;
๒๐(๑): ๑๖๐-๑๘๔.
๒. จันทร์เพ็ญ ธรรมพร เกศริน มณีขุน นิสิตา บำรุงวงศ์ และมาลินี
วงศ์นาวา. การใช้พืชสมุนไพรรักษาโรคตับของหมอพื้นบ้านในจังหวัด
สงขลา. วารสารวิทยาศาสตร์ มข ๒๕๕๙; ๔๔(๑)๑๒๔-๑๔๑.
๓. ภัคจิรา บุญสา และจุฬา วิริยะบุผา. การแพทย์แผนไทยกับการ
รักษาโรคเบาหวานที่ก่อให้เกิดอาการทางหลอดเลือดสมองโดย
หมอพื้นบ้านจังหวัดสงขลา. ในการประชุมวิชาการระดับชาติ
การแพทย์แผนไทย ครั้งที่ ๑; ๒๓-๒๕ ธันวาคม ๒๕๕๘;มหาวิทยาลัย
สงขลานครินทร์. สงขลา. ๑๑-๒๑.
๔. สิทธิศักดิ์ ตีคำ, จุฬา วิริยะบุผาและกิงกาญจน์ บันลือพืช. การศึกษา
รูปแบบและประสิทธิผลการรักษาโรคหลอดเลือดสมองในทาง
การแพทย์แผนไทยของหมอพื้นบ้านประวิทย์ แก้วทอง. ในการ
ประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยบัณฑิตศึกษาระดับชาติและ
นานาชาติ; ๑๐ มิถุนายน ๒๕๖๐;มหาวิทยาลัยขอนแก่น.ขอนแก่น;
๖๐๓-๖๑๓.
๕. สมชาย อันทอง, สุพรรณิกา ใจสมัน และสนั่น ศุภธีรสกุล. การศึกษา
ภูมิปัญญาหมอพื้นบ้านไทย: กรณีศึกษา หมอประวิทย์ แก้วทอง
[โครงการพิเศษด้านการแพทย์แผนไทย]. สงขลา:มหาวิทยาลัยสงขลา
นครินทร์;๒๕๕๒.

๖. นวัต จิงเจริญธรรม,อภิสิทธิ์ แจ้งชาติ และกันตวิทย์ ยะลา. การสำรวจ
พืชสมุนไพรที่ใช้รักษาโรคเบาหวานของหมอพื้นบ้านในจังหวัดกระบี่
ตรัง และสงขลา [โครงการพิเศษด้านการแพทย์แผนไทย]. สงขลา:
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์;๒๕๕๙.
๗. บดินทร์ ชาดะเวที และจอมขวัญ คำคง. การศึกษาภูมิปัญญาการใช้
สมุนไพรรักษาโรคโลหิตระดูสตรีของหมอพื้นบ้านในจังหวัดกระบี่
และสงขลา [โครงการพิเศษด้านการแพทย์แผนไทย]. สงขลา:
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์; ๒๕๖๐
๘. จันทน์เพ็ญ ธรรมพร. การศึกษาพืชสมุนไพรที่หมอพื้นบ้านในจังหวัด
สงขลาใช้รักษาโรคตับและการทดสอบฤทธิ์ของตำรับยาที่ได้คัดเลือก
ในการป้องกันความเป็นพิษต่อตับที่ถูกเหนี่ยวนำด้วยพาราเซตามอล
ในหนูขาว [วิทยานิพนธ์การแพทย์แผนไทยมหาบัณฑิต]. สงขลา:
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์; ๒๕๕๗.
๙. ภัคจิรา บุญสา.โรคเบาหวานที่มีภาวะแทรกซ้อนทางหลอดเลือดสมอง
ในเชิงทฤษฎีการแพทย์แผนไทย [วิทยานิพนธ์การแพทย์แผนไทย
มหาบัณฑิต]. สงขลา:มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์;๒๕๕๙.
๑๐. สิทธิศักดิ์ ตีคำ. การศึกษาเปรียบเทียบประสิทธิผลการรักษา
โรคหลอดเลือดสมองระหว่างการรักษาทางแผนปัจจุบันเพียง
อย่างเดียวกับการรักษาทางแผนปัจจุบันร่วมกับทางการแพทย์
แผนไทยตามแนวทางของหมอพื้นบ้านประวิทย์ แก้วทอง
[วิทยานิพนธ์การแพทย์แผนไทยมหาบัณฑิต]. สงขลา:มหาวิทยาลัย
สงขลานครินทร์; ๒๕๖๐.
๑๑. เกศริน มณีขุน,บดินทร์ ชาดะเวที,ณัฐพล เคียนขัน,จอมขวัญ คำคง
และณงลักษณ์ กุลวรรธต์. การศึกษาภูมิปัญญาการใช้สมุนไพรรักษา
โรคโลหิตระดูสตรีของหมอพื้นบ้านในจังหวัดกระบี่และสงขลา.
วารสารวิทยาศาสตร์บูรพา ๒๕๖๐,๒๒(๓):๒๔๓-๒๕๘.

๑๒. กัณฑ์อุทัย นาคถาวร และสรวิศเกษรมาศ. การศึกษาตำรายาพื้นบ้านที่ใช้ในการรักษาโรค:กรณีศึกษา หมอประวิทย์ แก้วทอง [โครงการพิเศษด้านการแพทย์แผนไทย]. สงขลา:มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์; ๒๕๖๐.
๑๓. วิชยา ไชยแก้ว และกัณฑ์กมล เกิดชุมทอง. ปริมาณสารออกฤทธิ์ทางชีวภาพและฤทธิ์การกำจัดไนตริกออกไซด์ของสูตรตำรับยาสมุนไพรพอกเข้าของหมอประวิทย์ แก้วทอง [โครงการพิเศษด้านการแพทย์แผนไทย]. สงขลา:มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์; ๒๕๖๐.
๑๔. ณัฐรินทร์ สว่างชัยธงทอง, พิไลพรรณ ปานวุ่น และดวงพร ชุนศรี. การประเมินประสิทธิผลของตำรับยาสมุนไพรพอกเข้าของหมอประวิทย์ แก้วทองในผู้ป่วยโรคข้อเข่าเสื่อม [โครงการพิเศษด้านการแพทย์แผนไทย]. สงขลา:มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์; ๒๕๖๑.
๑๕. ฐิติกานต์ สีนสุวรรณ, ธนันท์พัชร พวงสอนใช้สกุล และอันธิกา โอวาทพารพร. ประสิทธิภาพการใช้ยานาบเข้าสมุนไพรสูตรหมอประวิทย์ แก้วทองในผู้ป่วยโรคข้อเข่าเสื่อม [โครงการพิเศษด้านการแพทย์แผนไทย]. สงขลา:มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์; ๒๕๖๑.
๑๖. วรวิศรา เชาว์พ้อง และณัฐชา จันทร์อุยา. การศึกษาภูมิปัญญาหมอพื้นบ้านในการรักษาอาการสโตรว์หมดประจำเดือน กรณีศึกษาหมอประวิทย์ แก้วทอง [โครงการพิเศษด้านการแพทย์แผนไทย]. สงขลา:มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์; ๒๕๖๑.

ภูมิปัญญา สมุนไพรพื้นบ้าน

พ่อหมอประวิทย์ แก้วทองรักษาโรคหมอนกระดูกสันหลังส่วนเอว
ทับเส้นนั้นจำเป็นต้องให้ผู้ป่วยรับประทานยาสมุนไพรควบคู่กับการนวด
เพื่อลดอาการปวดบวมของเส้นที่ถูกกดทับ รวมทั้งช่วยปรับสมดุล
ของธาตุภายใน การรักษามีตำรับยาสมุนไพรใช้ภายใน (ยาต้มสมุนไพร)
๔ ตำรับและตำรับยาใช้ภายนอก (ยาประคบเส้น) ๑ ตำรับ

สำหรับตำรับยาใช้ภายใน ๔ ตำรับ มีวิธีการจ่ายยาโดยประเมินจาก
การเสื่อมของกระดูกสันหลังโดยพิจารณาจากความผิดปกติที่ปรากฏ
เช่น มีการกด งอ บิดเป็นต้น หากกระดูกสันหลังของผู้ป่วยไม่เสื่อมจะ
จ่ายตำรับยาที่ ๑ เป็นลำดับแรก

หากอาการไม่ดีขึ้นจึงใช้ตำรับยาที่ ๒ และ ๓ ตามลำดับ หากผู้ป่วย
มีข้อกระดูกสันหลังเสื่อม จะจ่ายตำรับยาที่ ๔ ในกรณีที่ผู้ป่วยมีอาการ
ท้องผูกร่วมด้วย จะเพิ่มยาระบายคือ เนื้อในฝักราชพฤกษ์ ๕ ฝัก และ
ดีเกลือ ๒ บาท ๓๐ กรัม ลงในตำรับยาด้วย

- ตำรับยาสมุนไพรสำหรับใช้ภายใน ๔ ตำรับ
- ตำรับยาสมุนไพรสำหรับใช้ภายนอก (ยาประคบเส้น) ๑ ตำรับ

ตำรับยาสมุนไพรสำหรับใช้ภายใน

ตำรับที่

ยาต้มหมอนรองกระดูกทับเส้นประสาทส่วนเอว
อย่างละ ๒ บาทซัง

ประกอบด้วยสมุนไพรดังนี้

ขราทั้ง ๕, พริกไทย, พริกร้อน, พริกดอกไม้, แผล, ฝาง, ลูกผักชี, ลูกมะตูม, ลูกกระดอม, ลูกจัน, ดอกจัน, เถาสะค้าน, ดีปลีเชือก, รากเจตมูลเพลิง, โกศศอ, โกศหัวบัว, โกศน้ำเต้า, โกศก้านพร้าว, โกศกระดูก, กรุงเขมา, เถาขมิ้น, เอ็นแดง, เอ็นขาว, ช้องนางคลี, จุกโรหินี, หวายชะม้อย, หัวเปราะ, หัวขาย, รากข้าพลุ, แห้วหมู, ยาดำ, ดีเกลือ, ราชพฤก ๕ ฝัก

ตำรับยาสมุนไพรสำหรับใช้ภายใน

ตำรับที่

๒

ยาต้มอัมพฤกษ์ อัมพาต ชนิดไม่ถ่าย

ประกอบด้วยสมุนไพรดังนี้

- เทียนทั้ง ๕, แก่นแสมทั้ง ๒, เปลือกสนเฒ่า อย่างละ ๒ บาทซั่ง
- โกฐน้ำเต้า, ลูกกระดอม, บอระเพ็ด, หัวหมู, สมอทั้ง ๓, มะขามป้อม, ใบมะกา อย่างละ ๑ บาทซั่ง
- แก่นขี้เหล็ก, รากหนตี่ อย่างละ ๕ บาท
- เถาว์ลยเปรียง ๒๕ บาท
- ยาดำ ๓ บาท
- ราชพฤกษ์ ๕ ฝัก

ตำรับยาสมุนไพรสำหรับใช้ภายใน

ตำรับที่ ๓

ยาใช้ทับระดู ระดูทับไข่

ประกอบด้วยสมุนไพรดังนี้

หญ้าลูกใต้ใบ, รกฟ้า, โปะพร้าว, น้ำปูนใส

ตำรับยาสมุนไพรสำหรับใช้ภายใน

ตำรับที่ ๑

ยาตำบับรเรทริดสีดอง (ใช้ใน CPG ของเขต ๑๒)

ประกอบด้วยสมุนไพรดังนี้

- หญ้าจุทไทรทั้ง ๕
- ขอบชะนางทั้ง ๒
- รากเถาขึ้น
- ไม้ค้อนตีหมา
- รากไทรย้อย
- ยอดทั้ง ๕

ตำรับยาสมุนไพรสำหรับใช้ภายใน

หมอประวิทย์จะเขียนใบสั่งยาให้กับผู้ป่วยนำไปซื้อตามร้านขายยาสมุนไพรใกล้บ้าน ผู้ป่วยจะต้องนำยากลับมาให้หมอประวิทย์ทำพิธีกรรมปลุกเสกยาก่อนที่จะนำไปต้มรับประทาน การประกอบพิธีกรรมเสกยาจะกระทำในช่วงบ่ายเท่านั้น

วิธีปรุงยา

นำสมุนไพรล้างทำความสะอาด เติมน้ำสะอาดให้ท่วมตัวยาคั่ว ต้มจนเดือดและต้มต่อไปอีก ๕ นาที กรองน้ำยาที่ได้ใส่ภาชนะไว้ จากนั้นนำน้ำสะอาดเติมลงไปให้ท่วมตัวยาคั่ว ต้มจนเดือดและต้มต่อไปอีก ๑๐ นาที กรองน้ำยาที่ได้ใส่ภาชนะเดิมไว้ จากนั้นนำน้ำสะอาดเติมลงไปให้น้ำท่วมตัวยาคั่ว ต้มจนเดือดและต้มต่อไปอีก ๑๕ นาที กรองน้ำยาที่ได้จากการต้มทั้ง ๓ ครั้งมารวมกัน และแช่ตู้เย็นไว้สำหรับรับประทาน

วิธีการใช้ยา

ก่อนรับประทานให้นำน้ำยามาอุ่นให้ร้อน รับประทานวันละ ๓ ครั้ง เช้า กลางวัน และเย็น ครั้งละประมาณ ๑ ถ้วยกาแฟ หรือประมาณ ๓๐ มิลลิลิตร

ตำรับยาสมุนไพรสำหรับใช้ภายนอก (ยาประคบเส้น)

สมุนไพรที่ใช้ในตำรับยาประคบเส้น แตกต่างจากสมุนไพรที่ใช้ทำลูกประคบทั่วไป ซึ่งประกอบด้วยสมุนไพรสด ๕ ชนิด ดังนี้ (๑) เหง้าเปราะ (๒) เหง้ากระชาย (๓) เหง้าไพล (๔) ยาดำ (๕) ผักเสี้ยนผี (๖) กระสายยา : เหล้าขาว

วิธีการประคบ

นำสมุนไพรอย่างละ ๑ ส่วน ตำรวมกันให้ละเอียด ห่อด้วยผ้าทำเป็นลูกประคบ ก่อนประคบให้นำลูกประคบจุ่มเหล้าขาวเล็กน้อย แล้ววางบนแผ่นเหล็กที่ร้อน นำมาประคบให้ทั่วร่างกาย เน้นบริเวณที่มีอาการ ประคบเข้า-เย็น อย่างน้อยวันละ ๑ ชั่วโมง ในช่วงแรกให้กดลูกประคบเร็วๆ เนื่องจากลูกประคบมีความร้อนสูง จะทำให้ผิวแสบร้อนได้ เมื่อลูกประคบเริ่มเย็นลงให้กดแช่ประคบนานขึ้น หลังประคบเสร็จให้นั่งพักประมาณ ๓๐ นาที แล้วอาบน้ำอุ่น

คำแนะนำหลังการรักษา

- (๑) ห้ามยกของหนัก อาจจะกลับมาเป็นซ้ำอีก
- (๒) ควรรักษาต่อเนื่อง อย่างน้อยสัปดาห์ละ ๓ วัน

หลักเกณฑ์ และแนวทางการคัดเลือก หมอไทยดีเด่นแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๖๖

ความหมาย

หมอไทย หมายถึง ผู้ที่ได้รับขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพการแพทย์แผนไทยหรือ ผู้ประกอบวิชาชีพการแพทย์แผนไทยประยุกต์ ตาม พรบ.วิชาชีพการแพทย์แผนไทย พ.ศ.๒๕๕๖

วิชาชีพการแพทย์แผนไทยตามพระราชบัญญัตินี้ ประกอบด้วย

(๑) การประกอบวิชาชีพ การแพทย์แผนไทย ได้แก่ การประกอบวิชาชีพด้านเวชกรรมไทย เภสัชกรรมไทย การผดุงครรภ์ไทย การนวดไทย การแพทย์พื้นบ้านไทย หรือการแพทย์แผนไทยประเภทอื่น ตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด โดยคำแนะนำของคณะกรรมการ

(๒) การประกอบวิชาชีพการแพทย์แผนไทยประยุกต์

คุณสมบัติ

- ๑) เป็นผู้ที่มีสัญชาติไทย
- ๒) เป็นผู้ที่ได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นผู้ประกอบวิชาชีพการแพทย์แผนไทย หรือ การแพทย์แผนไทยประยุกต์
- ๓) ปฏิบัติงานดีเด่นที่เป็นแบบอย่างที่ดีได้ (ไม่น้อยกว่า ๑๐ ปี)
- ๔) เป็นคนดี มีจริยธรรม เมตตาธรรม ตามหลักศาสนา
- ๕) เป็นผู้มีความรู้ความชำนาญในการดูแลผู้เจ็บป่วย และถ่ายทอดความรู้

การให้คะแนน

๒๐ คะแนน (ข้อมูลพื้นฐาน)

- ประวัติการรักษาผู้ป่วย/การทำประโยชน์ในชุมชน
- ผลงานที่ผ่านมา

๓๐ คะแนน (ความรู้ ทักษะและความชำนาญ)

- การดูแลรักษาผู้ป่วย
- ความชำนาญเฉพาะโรค โรคที่สามารถรักษาที่มีประสิทธิผล
- การถ่ายทอดความรู้

๓๐ คะแนน (ความสามารถพิเศษ)

ตัวอย่างเช่น

- แพลตาร่า/บันทึกตำรา/มีตำรับเฉพาะ/มีเทคนิคการรักษาเฉพาะ/ประดิษฐ์อุปกรณ์การแพทย์/มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ปลูกป่าชุมชน และเสริมสร้างสุขภาวะชุมชน ฯลฯ

๒๐ คะแนน (คุณธรรม จริยธรรม)

- มีจรรยาแพทย์ เป็นคนดี มีคุณธรรม
- เป็นที่ยอมรับยกย่องของชุมชน

วิธีการคัดเลือก

• คัดเลือกจากหมอไทยดีเด่นระดับจังหวัด เพื่อคัดเลือกตัวแทนหมอไทยดีเด่นระดับภาคประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก กระทรวงสาธารณสุข

• คณะทำงานพิจารณาคัดเลือกหมอไทยดีเด่นแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๖๖ จะคัดเลือกผู้ที่มีคะแนนดีที่สุดจากหมอไทยดีเด่นระดับภาคทั้ง ๔ ภาค เพื่อนำเสนอให้คณะกรรมการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านสุขภาพแห่งชาติพิจารณาตัดสินรางวัล

รางวัล

- ๑) โล่เชิดชูเกียรติและใบประกาศเกียรติคุณ
- ๒) เงินรางวัล

คำสั่งคณะกรรมการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านสุขภาพแห่งชาติ
ที่ ๕ / ๒๕๖๒
เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาคัดเลือกหมอไทยดีเด่นแห่งชาติ

เพื่อให้การดำเนินการคัดเลือกหมอไทยดีเด่นแห่งชาติ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพเหมาะสม และได้รับการยอมรับจากทุกภาคส่วน จึงแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาคัดเลือกหมอไทยดีเด่นแห่งชาติ เพื่อเชิดชูเกียรติและสร้างขวัญกำลังใจของหมอพื้นบ้าน หมอแผนไทย ที่ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านสุขภาพ ในการทำประโยชน์แก่สังคมและประเทศชาติ โดยมีการมอบรางวัลในการประชุมวิชาการประจำปี การแพทย์แผนไทย การแพทย์พื้นบ้าน และการแพทย์ทางเลือก

อาศัยอำนาจของคณะกรรมการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านสุขภาพแห่งชาติ ตามคำสั่งคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ ที่ ๕/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๖๑ จึงแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาคัดเลือกหมอไทยดีเด่นแห่งชาติ โดยมีองค์ประกอบอำนาจและหน้าที่ดังนี้

๑. องค์ประกอบ

๑.๑ นายวิชัย โชควิวัฒน์	ที่ปรึกษา
๑.๒ อธิบดีกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก	ที่ปรึกษา
๑.๓ นายเปรม ชินวันทนนานท์	ประธาน
๑.๔ นายประพจน์ เกตุรากาศ	รองประธาน
๑.๕ รองอธิบดีกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก	คณะทำงาน
๑.๖ ผู้อำนวยการสถาบันการแพทย์แผนไทย	คณะทำงาน
๑.๗ นางสาวปารณัฐ สุขสุทธิ	คณะทำงาน
๑.๘ นายวิรัช เกียรติสินยศ	คณะทำงาน
๑.๙ นางศุภวรรณ พันธุ์พระ	คณะทำงาน
๑.๑๐ นายสันติสุข โสภณศิริ	คณะทำงาน
๑.๑๑ นางสาวณีย์ กุลสมบุรณ์	คณะทำงาน
๑.๑๒ ผู้อำนวยการกองคุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทยและแพทย์พื้นบ้านไทย	คณะทำงานและเลขานุการ
๑.๑๓ เจ้าหน้าที่กองคุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทยและแพทย์พื้นบ้านไทย	ผู้ช่วยเลขานุการ

๒. ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

- ๒.๑ จัดทำหลักเกณฑ์และแนวทางการพิจารณาคัดเลือกหมอไทยดีเด่นแห่งชาติ
  - ๒.๒ ดำเนินการพิจารณาคัดเลือก โดยประสานความร่วมมือหน่วยงาน องค์กร ภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องในการพิจารณาบุคคลผู้สมควรได้รับการคัดเลือก
  - ๒.๓ เสนอชื่อ ประวัติ ผลงานของบุคคลผู้สมควรได้รับการพิจารณาคัดเลือกต่อคณะกรรมการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านสุขภาพแห่งชาติ เพื่อพิจารณาคัดเลือกเป็นหมอไทยดีเด่นแห่งชาติ
  - ๒.๔ จัดทำทะเบียนประวัติบุคคลที่ได้รับการคัดเลือกเป็นหมอไทยดีเด่นแห่งชาติ เพื่อจัดทำฐานข้อมูลในการเผยแพร่และใช้ประโยชน์ต่อไป
  - ๒.๕ ดำเนินการประกาศเกียรติคุณผู้ได้รับการคัดเลือกเป็นหมอไทยดีเด่นแห่งชาติ ในการประชุมวิชาการประจำปี การแพทย์แผนไทย การแพทย์พื้นบ้าน และการแพทย์ทางเลือก
  - ๒.๖ ปฏิบัติงานอื่นๆที่คณะกรรมการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านสุขภาพแห่งชาติมอบหมาย
- ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๑๔ พฤศจิกายน พ.ศ.๒๕๖๒

(นายวิชัย โชควิวัฒน์)

ประธานคณะกรรมการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านสุขภาพแห่งชาติ

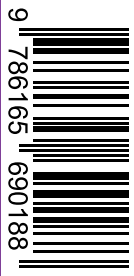
อ้างอิง :

สิริพร จารุกิตติสกุล. (๒๕๖๔). ภูมิปัญญาการแพทย์พื้นบ้านภาคใต้
หมอประวิทย์ แก้วทอง เล่มที่ ๑ : โรคหมอนรองกระดูกสันหลังส่วนเอว
ทับเส้นประสาท. สงขลา:คณะกรรมการแพทย์แผนไทย มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์นครินทร์

.....

ขอบคุณความเกื้อหนุนบทบาทหมอ หมอประวิทย์ แก้วทอง :

- รองผู้ว่าราชการจังหวัดสงขลา (นายมาหะมะพีสกरी วาแม)
- คณะกรรมการแพทย์แผนไทย มหาลัยสงขลานครินทร์
- นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดสงขลา
- นายอำเภอนาหม่อม จังหวัดสงขลา
- ผู้อำนวยการโรงพยาบาลนาหม่อม จังหวัดสงขลา
- สาธารณสุขอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา
- รพ.สต.ทุ่งขมิ้น
- นายกองค้การบริหารส่วนตำบลทุ่งขมิ้น (ร้อยเอกสุวิทย์ แก้วพรหม)
อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา
- นายศุภโชค ยอดแก้ว เจ้าหน้าที่งานสาธารณสุขชำนาญงาน สำนักงานสาธารณสุข
อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา
- ครอบครัวของพ่อหมอประวิทย์ แก้วทอง ได้แก่ นางหนูจีน แก้วทอง (ภรรยา),
นางสมฤดี พิณทะมะโน (ลูกสาว), นางสาวอัจฉรา พิณทะมะโน (หลานสาว),
นายปรีชัย พิณทะมะโน (หลานชาย), เด็กชายวัชรวิทย์ แก้วทอง (หลานชาย)
- คุณครูสุรียัน จัตูธรรม
- นายกำพล ธรรมโร (ลูกศิษย์)

“

เป็นหมอไม่หวงวิชา
สอนให้ใครก็ได้
ลูกหลานใครก็ได้ที่สนใจ
ถ้าไม่ให้วิชาจะตายไปกับตัว
ให้เด็กได้สานต่อช่วยคนอื่น
เป็นหมื่นเป็นแสน

”

